

KÜRTÖS

XXIII. évfolyam 12. szám

Közéleti havilap

2025. december

Ára 1,00 EUR

ÖT ÉVVEL EZELŐTT INDULTAK AZ ÉSTERHÁZY-MISÉK

Görbeország – ahogyan Mikszáth nevezte egykoron – kacskaringós útjain fél évtizednyi barangolás, zarándoklat után a nógrádi-honti tájakon, apró templomokban, Isten felszentelt hajlékaiban imádkozva, szent olvasóba fűzve a remény, a hit és a szeretet ima- és igazgyöngyeit, hazaérkeztek a hónap első szerdai Esterházy-misék kitartó és hűséges zarándokai Balassagyarmatra, a Szentháromság Főplébánia Szent Anna tiszteletére felszentelt templomába, oda, ahonnan 5 évvel ezelőtt elindultak arra útra, amelyen Esterházy János testvérünk boldoggá avatásáért fohászkodtak mennyei édesnyánkhöz és Urunkhoz, Istenünkhöz.

(Folytatás a 2. oldalon)

Háború és béke

Kínosan ügyeltek az előző rendszerben a karácsony ünnepének ideológiailag megfelelő megjelölésére. Nevezték az elvtársak a tél ünnepének, jobb esetben a család és a béke ünnepének. Manapság is jelentheti a család ünnepét, lehet a karácsony békés meghitt családi ünnep, de a hívő keresztény családokban elsősorban a Megváltó születésére emlékeznek.

A keleti szomszédunkban immár lassan négy éve dúló és egyre több emberáldozattal és szörnyű anyagi pusztítással járó háború akaratlanul is némi árnyékot vet az idei karácsony hangulatára. Nem csak Ukrajnában, de a világ számtalan országában fegyveres konfliktusok, háborúk folynak.

(Folytatás az 5. oldalon)

Karácsonyi csodaország a Bieta étteremben

(Cikkünk a 9. oldalon)

Kertész László:

A Kisdeddé vált Ige

Megannyi harsogó száj
most csituljon mindenütt!
Hó is úgy szálljon földre,
a csendre fény szór derűt.

Subás pásztorok jönnek,
kucsmájuk égtől páras.
Mér földlő lépő csizmában,
köszöntenek a Földnek.

– Adjon Isten, emberek!
– Fogadj Isten, pásztorok!
Szülessen akkora hit,
mozduljanak a hegyek!

Mert Kisjézus itt közeleg,
jászolkája csupa fény,
kicsi istálló fölött
látni a csillagjelet.

Megérzi még a vak is
bús szemén a ragyogást.
A süket is meghallja,
mert a béke nem hamis.

A Kisdeddé vált Ige
nem hiú pompával jön.
Mégis de hatalmas, szép
az Isten áldott szíve!

Dobogjon hát minden szív,
jön az imádságos éj...!
Aki bűnös vagy, te se félj,
bánatod elébe vidd!

Mert mindenki jó lehet,
aki látja a jelet,
– Aki himni akar, hisz,
s láthatja a Kisdedet!

*Hogyelemteltjes karácsonyi ünnepet
és mindenkinek szeretetben gazdag,
boldog, békés új évet
kíván a Kürtös szerkesztősége!*

Öt évvel ezelőtt indultak az Esterházy-misék

(Folytatás az első oldalról)

Furcsa érzés, hogy ilyen gyorsan telik az idő, de magasztos és felemelő az az elszántság, az a megingathatatlan hit, amely ezt az utat szegélyezte, igazgatta. Egyfajta lelki, szellemi, de akár vallási leltár elkészítéséhez is jó alapul szolgálhat ez a fél évtized, hiszen átfogó képet nyújt a szentmiséken szinte állandóan résztvevő híveknek, zárandokoknak, plébános atyáknak arról, milyen lelki, hitbeli, mondhatni mentális állapotban van Palócföld hűséges népe, a kis, apró palóc falvak isteni fáklyái, akik közösségeiket úgy ragyogják be, mint a szentjánosbogarak a nyári estétet, vagy mint az apró csillagok a teremtet égbolt mennyezetét. Nincs az a szociológiai felmérés és kutatás, mely hitelesebb képet festene arról, hogyan pusztít vagy erősít minket ez az istentelen és embertelen kor, amelyben élünk, hogyan szívárogo be a virtuális tér szívárványos álmvilága a mindennap-

Ebben a hitben, e kerek évforduló keretein belül került sor Balassagyarmaton, a Szentháromság-nagytemplomban advent első hetében az immár 5. éve folyamatosan élő imalánc ez évi utolsó

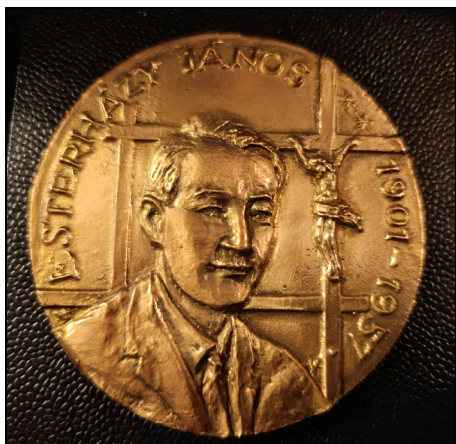
el, távozott közülünk életének 93. esztendejében Esterházy János lánya, Esterházy Malfatti Alice, aki a rendszerváltozást követően elszánt, de sikertelen küzdelmet folytatott édesapja, Esterházy János (cseh)szlovákiai rehabilitálásáért. Ennek ellenére élete legboldogabb napjának nevezte azt a napot, amikor édesapja halála után hatvan évvel sor kerülhetett földi maradványainak eltemetésére a szlovákiai Alsóbodokon létrehozott Esterházy János Zárandokközpontban. A másik jelentős évforduló, hogy 1875-ben, 150 évvel ezelőtt született Esterházy János lengyel édesanyja, Elzbieta Tarnowska grófnő, aki Gróf Stanisława Tarnowski, a krakkói Jagelló Egyetem rektorának és a Lengyel Művészeti Akadémia elnökének leánya volt. Egy ilyen történelmi család gyökereit megtagadni nem lehet, és János testvérünk egész életével bizonyította ezt.

A múlt hónapban az ipolynagyfalusi templomban megtartott első szerdai szentmisén az Ipoly mentén élő, itt született civilek és magánszemélyek egy olyan kezdeményezést indítottak útjára, ami példaértékű. Hat civil szervezet az Ipoly mentén: az Arttéma – Művészet Határok Nélkül Egyesület, a Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítvány, a Palóc Társaság, a Pro Villa Nek Polgári Társulás, az Ipolybalogi Plébániahivatal, a Human International Polgári Társulás, valamint öt magánszemély, dr. Molnár Imre, dr. Limbacher Gábor, Jámbor László, dr. Czelenk Ferenc és Csáky Pál – A Palócföldért Társulás néven – Esterházy János Emlékérmét alapított

jainkba, hogyan üresíti ki a lelket és az Isten házát a közöny mindent magába szippantó sivársága. Érezni és látni, hogy Isten és tanítása, az ima szüksége ott van legerősebben jelen, ahol a legkisebb templomok vannak, és azt a legkisebb és legjobban előregedett közösségek látogatják. Minél nagyobb egy közösség, annál üresebb egy templom, a lakosság arányaihoz mérten. Ez a fél évtized azonban utat is mutat, felemel és megvigasztal, soha nem vagyunk egyedül. Ott van velünk, kézen fog, reményt ad az Isten és az ő végtelen szeretete.

láncszemeként arra a szentmisére, mely Esterházy János testvérünk boldoggá avatásának folyamatát hivatott erősíteni, ahol imádkoztunk a a Jóistenhez, hogy hallgassa meg kérésünket. A szentmisét Máthé György érsekvadkerti mesterkanonok celebrálta Turai János balassagyarmati kanonok, Vagyóczky József nyugalmazott esperes és Combos József plébános szolgálata mellett. A szentmise végén több jelentős eseményre, évfordulóra és megemlékezésre is sor került, amiről dr. Molnár Imre, az Esterházy János Emlékbizottság elnöke szólt. Nemrégiben hunyt

azzal a nemes céllal, hogy a politikus, mártír Esterházy János boldoggá avatási folyamatában közreműködő, és a két világháború közötti időszak politikai örökségének megőrzésében kiemelkedő tevékenységet folytató felvidéki magyar, az Ipoly mentén élő közösségépítő és megtartó emberek, kultúraszervezők, egyházi méltóságok, civil vezetők munkáját elismerjék.

Ezt az elismerést, az Esterházy János Emlékérmét, az ünnepi, megemlékező szentmise végén első alkalommal itt, a balassagyarmati templomban adták át, mely Oláh Szilveszter kávai szobrászművész által készített bronzplakettből és a díjat igazoló emléklapból áll. **A Palócföldért Társulás az emlékérmét Pölhös Vendelnek**, Nagycsalomja község egykori önkormányzati képviselőjének, a Csemadok helyi szervezete elnökének, mezőgazdasági vállalkozónak, a helyi, regionális, kulturális és társadalmi élet tevékeny, szolgáló emberének adományozta, aki nemrégiben töltötte be születésének kerek 70. évfor-

dulóját. Az elismerést Esterházy János szellemi örökségének nagycsalomjai és regionális ápolásáért, valamint az ezeréves lengyel–magyar barátság megtartásának és örökségének több évtizedes támogatásáért kapta. Nemcsak pótolhatatlan és megkerülhetetlen mozgatórugója volt évtizedeken keresztül a lengyel–magyar kapcsolatokat ápoló konferenciák, találkozók, előadások és könyvbemutatók szervezésének a II. világháború alatt a Nagycsalomján befogadott lengyel menekülteknek, és a helyi temetőben található lengyel kiskatona sírja kapcsán, hanem többedmagával egyetemben ezen kapcsolatok jövődöbeli alakulását is nagyban támogatja és szorgalmazza. Csendes, szolgáló, állandó mecénása a régióban megjelenő irodalmi, művészeti alkotásoknak, könyveknek, rendezvényeknek, előadásoknak, megemlékezéseknek. Olyan megkerül-

hetetlen háttérember, akire János testvérünk is büszke lenne. A társulás nevében szívből gratulálunk neki, és jó egészséget, valamint további szolgáló munkát kívánunk számára.

A szentmise és a díjátadó fényét nagyban emelte Haraszi Julcsi népdalénekes és az ipolybalogi Szent Korona Kórus közreműködése. Valami csodálatosan magasztos érzés kerített hatalmába

mindenkit, amikor felcsendült a kórusról Esterházy János egyik legkedvesebb egyházi éneke, melyet a cellájában is mindig, önmagát és hitét erősítve dúdolgatott cellatársai vallomása alapján, az „Édes Jézus neked élek”.

Lélekben a karácsonyra készülünk. A Kisjézus születése, a csendes, önmagunkba költöző, magasztos várakozás reményét szül, hogy talán a kised mellett a várva várt béke is megszületik. A csatatereken és a lelkekben is. Jöjj el, jöjj el...

Hrubik Béla

Díjban részesült Z. Urbán Aladár

Tisztújító közgyűlését tartotta a Rákóczi Szövetség november 29-én a sátoraljaújhelyi Rákóczi Táborban. A tisztújító közgyűlésen a 2025–2029 időszakra újból Csáky Csongort választották a Szövetség elnökének.

A tisztújító közgyűlést megelőzően a Rákóczi Szövetség Kun Ferencz-díjjal ismerte el azoknak a hölgyeknek és uraknak elkötelezett munkáját, akik az elmúlt években, évtizedekben kiemelkedő közösség- és értékteremtő munkát végeztek a Rákóczi Szövetség ügyét szolgálva. Kun Ferencz-díjban részesült többek között lapunk korábbi szerkesztője, Urbán Aladár nyugalmazott tanár, a Palóc Társaság elnöke, a Rákóczi Szövetség nagykürtösi célalapjának korábbi vezetője, a Rákóczi Szövetség ügyének önzetlen és elkötelezett szolgálatáért, valamint a nagykürtösi célalap mintegy három évtizedet átölelő vezetéséért.

Szerkesztőségünk gratulál a díjazottnak!

A Felvidék. ma nyomán: -bgy-

Egy este Bőjte Csabával

Palócföld fővárosában, Balassagyarmaton, a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban tartotta meg Lélekemelő előadását Bőjte Csaba, ferences rendi szerzetes, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány igazgatója advent első hetének második napján. Csaba testvér és munkatársai áldozatos munkájának köszönhetően mára már több mint 2500 gyermek nevelkedik az intézmény valamelyik otthonában, megmenekülve a mérhetetlen nyomor jelentette kilátástalan sorsból. A zsúfolásig megtelt teremben igazi várakozással teli szívvel hallgattuk azt az embert, akinek már régen Nobel-békedíjat kellett volna kapnia, hiszen erről minden szavával és cselekedetével eddigi élete során már mindenkit meggyőzött, kivéve azokat a döntéseket hozó nagyurakat, akik soha nem jártak még egyetlen árvaház vagy Isten egyetlen hajlékának a közelében sem. Mélyen megérintette a lelkemet, mindnyájunk lelkét, amit mondott. Nem kiabált, nem hangosan érvelt, hanem csendben, ahogyan Isten megsimogatja az ember lelkét, gondolataival beült közénk, mint egy-egy szentmise alkalmával, és betöltötte a teret.

amelyből neki oly sok volt, van. Arról elmélkedett, hogy Szűz Mária miért nem jelenik meg a politikusoknak, tudósoknak, püspököknek, és csak miért az egyszerű embereknek, gyermekeknek, pásztoroknak, mint Fatimában vagy más helyeken, akiknek sokszor nem hiszik el, hogy beszélgettek égi édesanyjukkal, aki üzent az embereknek, és akik nem akarják ezt meghallgatni oly sokszor. Akik azt kérdezik, hogy Szűz Mária miért nem komoly, tudós embereknek jelenik meg? A kérdésben benne van a válasz is. Mert mennyei édesanyánk csak a tiszta lelkű, ártatlan emberek előtt tárja fel önmagát. Az előtt, akiket nem szennyezett be a gőg és a hivalkodás, akik a szeretetet mint a kenyeret osztják naponta szét önmagukból.

Az ukrán háború kapcsán is sok mindenről beszélt. Az árván maradt családokról, az édesanyjakról és feleségekről, akik naponta imádkoznak, hogy a háború poklában ne érje baj a szeretettüket. És kért mindenkit, ne a rosszat, a gonoszat keressük abban, ami történik körülöttünk, hanem imádkozzunk, keressük meg azt a kis jót, ami megmutatja Istennek, hogy megérdemeljük mi, emberek, hogy segítsen véget vetni ennek a szörnyűségnek.

Beszélt még sorsokról, a gyermekotthonról, a megrendítő és szépségű utakról, melyen Isten kézen fogva vezeti az embereket. Gyermekről, akik keresték a szüleiket, és amikor megtalálták őket, az új helyzettel nem tudtak mit kezdeni, hiszen ismeretlen érzéseket okozott bennük, hozott a felszínre a lelkükben. Milyen is az ember? Kérdezhetnénk. Nehéz volt könnyek nélkül végighallgatni azt a mélységes emberszeretetet, ami Bőjte atyából áradt. Az a kisugárzás, mely körbeveszi, átöleli őt, mely minden lelket megindít.

Itt van ez a ferences rendi szerzetes atya, aki nevelő apja lett rengeteg árvának, egyedül, a reménytelenségben hagyott gyermeknek, akiknek beoltotta a szívét szeretettel, akiknek reményt adott mindennap, akikkel elhitette, hogy Isten szereti őket, mert értékesek, mert Isten nem teremt selejtet. Szétosztani naponta a szeretetet és a reményt önmagadból úgy, hogy neked is mindig maradjon belőle, az maga a csoda.

Amikor az előadás végén megkérdezte a közönséget, hogy aki úgy érzi, hogy ma kapott valami reményt tőle, az álljon fel. A terem egy emberként állt talpra, és a levegőt valami csodálatos érzés telítette meg a közösen elimádkozott „Miatyánk” soraira. Megérintett minket a közelgő karácsony csodája. Advent van. Szeretet van. Várakozás van. Remény van a mennyben, és itt, a Földön is, az emberek között. Itt van a remény!

Arról beszélt, hogy nemrégiben a háború sújtotta Ukrajnában járt, egy újonnan épített kegyhelyen, ahol Mária-jelenés volt, s melyet az ukrán emberek emeltek Mária dicsőségére. Nemrégiben, szeptember végén Bilkén boldoggá avatták Orosz Péter Pál atyát, egy görögkatolikus mártír papot, akit 1953-ban, a sztálini egyházüldözés idején gyilkoltak meg, és akit hosszas bujdosás után, éppen amikor egy útszéli fészület előtt imádkozott, a kommunisták fejbe lőttek, majd egy garázs alá temetve lebetonozták őt. Ő lett az első Kárpátalján boldoggá avatott pap. Igazi kommunista történet. Egy emberről, aki nem tagadta meg a hitét, nem tért át az erőszakkal ráerőltetett ortodox vallásra, és a II. világháborút követő istentelen és embertelen világban évekig bujkálva járta a görögkatolikus egyház híveit, keresztelt, gyónatott, temetett, reményt adva nekik a reménytelenségben. A kivégzésen részt vevő egyik csendőr árulta el, hol temették el, évtizedekkel később, a halálos ágyán vallva a maradványok pontos helyéről, amelyeket 1992-ben Bilkén temettek újra. Lám a gonoszságon is utat tör a jószág és a lelkiismeret, ha az ember érzi Isten közelségét.

Mi kell a túléléshez? Az a remény, amit az emberek ma is, ebben az embertelen világban kezdenek elveszíteni. A remény,

Háború és béke

(Folytatás az első oldalról)

Bár az ukrajnai háború 2022-es kitörését követően szinte azonnal összehívták az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete) rendkívüli közgyűlését. A tragikus helyzetre a szervezet a lehető leggyorsabban és a lehető legmagasabb szinten kívánt reagálni, a leghatározottabban elítélte az agressziót. (Csak zárójelben és tisztánlátás végett jegyzem meg, hogy amikor az USA 2003-ban az ENSZ felhatalmazása nélkül lerohanta Irakot, százezrek halálát okozva, senki sem beszélt agresszióról.) Tegyük hozzá, ami semmit sem változtatott az orosz-ukrán háború folytatásán. Azóta ugyan már több tárgyalásra került sor a válság rendezése érdekében, de sem az isztambuli tárgyalások, sem Donald Trump amerikai és Vlagyimir Putyin orosz elnök alaszakai találkozója nem hozott áttörést. Legutóbb Trump 28 pontos béketerve a végleges rendezés alapjául szolgálhatott volna, de Ukrajna nyugati szövetségesei, a hajlandók koalíciója nem tartotta elfogadhatónak, és inkább az öldöklés folytatását látta jobbnak.

Flavius ókori római írónak tulajdonítják a mondást: Si vis pacem, para bellum – Ha békét akarsz, készülj a háborúra. A vitatható mondás üzenete, hogy a háborúra való felkészülés a béke megőrzésének egyik leghatékonyabb eszköze. Én hajlok inkább arra, hogy ha békét akarsz, készülj a békére.

Az Európai Unió a háború kitörése óta mintegy 150 milliárd eurót költött Ukrajna támogatására. Embertelen mennyiségű pénzből – elérheti az 550 milliárd dollárt – születhet újjá Ukrajna a háború után. De honnan kerül elő ez a horribilis összeg, és kik fogják fizetni?

Előbb-utóbb véget ér az orosz-ukrán háború, és elkezdődhet Ukrajna újjáépítése. A háború halálos áldozatainak pontos száma nem ismert, de eddigi becslések szerint az egymilliót is meghaladhatja a katonai és civil áldozatok összlétszáma. Sajnos, őket már nem lehet „újjáépíteni“, akarom mondani, újjáéleszteni!

Hosszú idő óta rendszeresen hallgatom az egyes csatornákon a realitás talaján álló biztonságpolitikai szakértők elemzéseit az orosz-ukrán háborúval kapcsolatban. Mindannyian megegyeznek abban, hogy Oroszország agressziót követett el, az oroszok kezdték el a háborút, de hozzáteszik, az ukránok provokálták ki. Ha ez így igaz, márpedig igaz, akkor nem könnyű elfogultság nélkül egyik vagy másik fél oldalára állni. Nem is az a kérdés, hogy az ukránokkal vagy az oroszokkal szimpatizálunk-e, hanem az, ahogy a latin mondja: „Cui prodest?“ (ejtsd: kui prodeszt), azaz „Kinek az érdeke?“, vagyis szó szerint „Kinek hasznos?“, „Kinek jó?“, „Kinek áll az érdekében?“. Mármost a háború folytatása, illetve a békekötés megakasztása. Szerintem azoknak, akiknek a háború elhúzása rengeteg pénzt hoz a konyhára.

Végezetül a mindenkor háborúk lényegének könnyedebb jellemzésére elmondom, hogy minden háborúnak 2 nagy baja van. Hogy sokba kerül, és hogy visszalőnek benne – különben egészen kellems dolog lenne.

B.Gy.

Fődíjat kapott Csáb

A Virágos Magyarország díjátadó gála minden évben a környezettudatosság, a településszépítés és a közösségépítés igazi ünnepe. Az idei, immár 32. megmérettetésben többszáz település 400 pályázata versengett. A 2025. november 21-i ünnepélyes díjátadón 50 szakmai és 30 támogatói elismerés talált gazdára.

Csáb a határon túli települések Szlovákiára vonatkozó fődíját nyerte el.

„Egy igazán különleges díjat vehettem át Budapesten! Nagyon szépen köszönöm a Virágos Magyarországnak! Igazán felemelő és megható volt! Külön köszönet jár ifj. Bakay Lászlónak, de minden csábinak, aki odaadó munkájával érdemben tett érte, hogy ezt az elismerést megkaphattuk. Ez a díj is kötelez, hogy a jövőben is mindent megtegyünk érte, hogy falunk élhetőbb, szebb és fejlettebb legyen!“ – fogalmazta meg közösségi oldalán Tóth Henrik, a község polgármestere.

Annnyival mindenképpen érdemes kiegészíteni a hírt, hogy kétségtelenül a régióink egyik legdinamikusabban fejlődő településéről van szó. Erről mindenki meggyőződhet, aki csak egyszer is megfordul(t) Csábon.

(b.gy.)

Fotó: Tóth Henrik archívumából

A Grincs üzenete (gondolatok)

Theodor Seuss Geisel meséje alapján (1957. év)

A Grincset gyerekkorától nem értették meg, ezért elhitte, hogy nincs helye az emberek között. A karácsonyban is csak képmutatást látott: sok dísz, ajándékot, de kevés igazi törődést. Emiatt döntött úgy, hogy ellopja az ünnepet, hogy bebizonyítsa: ez csak külsőség. De amikor látta, hogy ajándékok nélkül is együtt

örülnek, rájött, hogy a karácsony nem a tárgyakról szól, hanem a belső, feltétel nélküli elfogadásról.

Talán ez a történet legjellegzetesebb tanulsága.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok.

sz. C. Gyula

Dream Woods karácsonyi falu

Varga Kinga – egy édesanya, egy művész – aki évek óta kitartóan dolgozik műhelyében, ami a Dream Woods nevet viseli. Ahogy a mottója is jelzi: álmokból faragva. Kinga célja, hogy mindenkinek az álmait valóra váltsa. Az aprólékosan megmunkált, fából készült dísz tárgyak és bámulatos festményei után most úgy döntött, a gyerekek vágyait is életre kelti, és megalkotott egy karácsonyi falut. Barátai segítségével – akárcsak a Télapó és manói – éjt nappallá téve dolgoztak, hogy minél több varázslatot hozzanak el az idelátogatók számára. Született itt hóember, karácsonyfa, rénszarvas, Grincs, kisvonat és sok minden más, ami a karácsonyhoz kapcsolódik. A megnyitóra 2025. november 29-én került sor az ipolyszécsényi Lipthay-kastély kertjében. A szervezők öröme a rendezvény a vártnál is nagyobb sikert aratott: számos vendég érkezett, nemcsak a szomszédos falvakból. A zene, a forralt bor és a mézeskalács illata, valamint a jó társaság igazi ünnepi hangulatot teremtett.

Kinga közösségépítő tevékenységéért ezúton is szeretnénk köszönetet mondani. Az évek során számtalanszor bizonyította, hogy Ipolyszécsényke mindig számíthat rá.

BD

Karácsonyi vásár Ipolyszécsénykén

Mostanság különös figyelem veszi körül Ipolyszécsénykét, hiszen a Varga Kinga – vagy ahogy sokan ismerik, a Dream Woods műhely – által megálmodott és megalkotott karácsonyi falu megnyitotta kapuit. A november 29-i megnyitó hatalmas sikert aratott: rengetegen látogattak el, hogy saját szemükkel láthassák Kinga különleges alkotásait. Mivel a kiállítás egészen szilveszterig látogatható a kastélykertben, ennek fényében – sokak öröme – szabadtéren, közvetlenül a karácsonyi falu szomszédságában került megrendezésre december 6-án a karácsonyi vásár. Így az idelátogatók egy igazán rendhagyó Szent Miklós-napi délutánt tölthettek el. A gyerekek legnagyobb öröme a Télapó is megérkezett, akinek zsákjában bőven

akadt minden jó. A helyi óvodások pedig egy szeretetteljes, zenés-táncos-verses műsorral készültek, amely nemcsak a nagyszakállút, hanem az összegyűlt közönséget is meg-

mosolygott. A rendezvény végére a kastélykert megtelt ünnepi fénnel és nevetéssel. Ipolyszécsényke ismét bebizonyította, hogy egy kis település is képes nagy élményeket teremteni. Úgy érezzük, hogy ezekkel a rendezvényekkel méltó módon nyitottuk meg az adventi időszakot.

Barienčík Dominika

A Csemadok Inámi Alapszervezete varázslatos bábszínházi élményt hozott Ipolynyékre

December 6-án a Csemadok Inámi Alapszervezete fantasztikus zenés mesejátékkal várta a közönséget az ipolynyéki kultúrház mozitermében. A „Pom Pom meséi” előadás már a kezdettől magával ragadta a gyerekeket és felnőtteket egyaránt, kedves mesefiguráival és vidám dalokkal igazi ünnepi hangulatot teremtve.

A bábszínház varázslatos világa rögtön elbűvölte a jelenlévőket. A gyermekek lelkesen tapsoltak, nevettek, és önfeledten követték a történet eseményeit. A felnőttek is élvezték a humort és a színes szereplőgárdát, így a program minden korosztálynak felejthetetlen élményt nyújtott.

Az eseményt a Csemadok Inámi Alapszervezete szervezte a Bethlen Gábor Alap támogatásával, akik ezzel is hozzájárultak ahhoz, hogy a közösség egy igazi, színvonalas kulturális élménnyel gazdagodjon. A résztvevők igazán emlékezetes délelőtti tölthettek együtt.

NE

Zenés Mikulás-váró Csábon

Csáb alapiskolájának közösségi terme december 7-én ismét egy hangulatos, zenés Mikulás-váró délutánnak adott otthont. A rendezvény vendége az általunk már jól ismert Kobold zenekar volt, amely koncertjével és interaktív műsorával szórakoztatta a gyerekeket és felnőtteket egyaránt, fokozva a hangulatot az idén is bőkezű Mikulás érkezése előtt.

A résztvevők az üdítők és édességek mellett hagyományos finomságokat is kóstolhattak: többek között káposztalevest és forralt bort; a gyerekeket pedig ajándékcsomagok is várták.

A program jó hangulatban, vidáman telt: sok családot sikerült megmozgatnia.

Az esemény Csáb Község, a helyi Csemadok-alapszervezet és az alapiskola szervezésében valósult meg a Kultminor anyagi támogatásával. Mint minden évben, így idén is méltó közösségi kezdete volt a legszebb ünnepi időszaknak falunkban.

Miskei Ferenc
Fotó: ATEMPO.sk

Bemutatkoznak járásunk CSEMADOK-alapszervezetei

A Csemadok 75 éve - Szécsénykovácsi

A Krúdyak ősi fészében

A Csemadok Szécsénykovácsi Alapszervezetének megalakulása rögtön a kezdetekre datálható, hiszem az országos szervezet március 5-i megalakulása után alig egy hónappal, 1949. április 16-án megalakult a helyi szervezet is, ami mutatja az óriási érdeklődést a kulturális munka iránt a faluban. A szervezet az elmúlt 75 évben hullámzó tevékenységet mutatott, de – hasonlóan a környékbeli szervezetekhez – a fénykorát az 1970-80-as években élte. A szervezet elnökei többek között György Lajos, Halgas Béla, Kovács Zoltán, Ocskó Emília, Hrubík Béla és Filip József voltak. Ocskó Emília vezetése alatt működött az aranyhangú énekkórus, mely annak idején még a Tavaszi szél vizet áraszt... népzenei verseny pozsonyi döntőjébe is eljutott, de állandó szereplője volt a regionális fesztiváloknak, versenyeknek és a Gombaszögi Országos Kulturális Ünnepeknak is. Egykori tagjai a teljesség igénye nélkül: Ocskó Emília, Hrubík Szerénke, Halgas Jolán, Racsko Terézia, Antal Erzsébet, Kovács Erzsébet. A csoportban természetesen sokkal többen megfordultak, hiszen a tagok cseréje folyamatos volt. Szinte hihetetlen, de ebben a kis faluban működött amatőr színjátszó csoport is, amely volt olyan év is,

szél regionális fordulón is. A tagjai Hrubík Béla, Juhász István, Kovács Zoltán és Oravec Tibor voltak. A későbbiekben, az 1970-es évek közepétől Kovács Zoltán irányításával Kéknefelejcs néven megalakult egy alapiskolásokból álló utánpótlás citerazenekar is Oravec István, Mészáros József, Hrubík Béla, Halgas László és Oravec Aladár összetételben. A csoporthoz alkalmanként még csatlakozott Ocskó Aladár és Ocskó Adrienn is. A csoport fellépett a Tavaszi szél vizet áraszt... népzenei verseny körzeti fordulón is, de mivel kiskorúak voltak, így a versenyen csak vendégszereplőként mutatkozhattak be, a versenyen hivatalosan nem vehettek részt.

Gyakran felléptek az Ipolyvarbói Alapiskola rendezvényein is.

hogy két alkalommal is tartott bemutatót a helyi kultúrházban. A darabokat György Lajos helyi tanító tanította be. A repertoáron voltak azok a klasszikus népszínművek, amiket általában a háború után megalakult Csemadok-szervezetek színjátszó csoportjai is játszottak, mint a Sári bíró, a Cigány, Fény a faluban. György Lajos helyi tanítóként gyermekszínjátszó csoportot is működtetett, amíg 1974-ben végleg be nem csukták a helyi kisiskolát. Bemutatták többek között a János vitéz zenés darabot is Ocskó Aladár, Hrubík Béla, Halgas Erzsébet és Ocskó Ilona főszereplésével, melyben felcsendültek a jól ismert dalok is, mint az Egy rózsaszál, vagy a Rácsos kapu. A színjátszó csoport és az énekcsoport mellett még citerazenekara is volt az alapszervezetnek, mely főleg a helyi rendezvényeken, szüreti és bearatási fesztiválokon mutatkozott be, de felléptek a Tavaszi

Az 1980-as évek második felében a szervezet elnöke Hrubík Béla lett, aki egy fiatal lányokból álló népdalcsoporthoz alapított, mellyel szintén több regionális versenyen és fesztiválon is részt vettek. A csoport tagjai Hrubík Erzsébet, Oravec Olga, Várközy Valéria, Gyurkovics Erika, Oravec Anett, Oravec Ibolya, Pohánka Gabriella, Gyurkovics Mónika és Kiss Orsolya voltak. A kilencvenes évek elején a szervezet megemlékezéseket indított Krúdy Irodalmi Napok néven, ahol is a Krúdy család helyi örökségét próbálták bemutatni helyben, hiszen az író Krúdy Gyula dédszülei, Krúdy János és felesége, Virág Terézia ebben a faluban vannak eltemetve. Több előadást is tartottak e témában. Többek között járt itt Czine Mihály történész is. A Krúdy Napokat későbbiekben Filip József elnöklése idején folytatták az Óbudai Krúdy Kör bevonásával, különböző műsorokkal és előadásokkal. A neves előadók között volt Pekár István, a Duna TV egykori elnöke, de számtalan irodalmár is. Emléktáblát is állítottak a Palóc Társaság közreműködésével a Krúdy család emlékére a falu főterén, ahol a falu fennállásának 700. évfordulója tiszteletre kopjafát is emelt a Csemadok 1994-ben, melyet Szamák Mihály somorjai fáfárgató készített. A szervezet jelenleg stagnál, de a CSNTV elnöksége dolgozik annak újjászervezésén.

Hrubík

Karácsonyi csodaország a Bieta étteremben

Az első pillanat, amikor megpillantottam a Bieta étterem karácsonyi termét, elbűvölt. Valami különleges, meleg és mesészerű érzés járta át a teret – és engem is. Ez az élmény inspirált arra, hogy megírjam ezt a cikket, mert ezt a varázst egyszerűen nem lehet szó nélkül hagyni.

Már az első helyiségbe való belépésekor elkezdődik az ünnepi hangulat: egy „North Pole” feliratú tábla mellett majdnem egyméter magas, díszes diótörő bábu áll őrt a „Karácsonyi Csodaország” feliratú ajtó mellett, jelezve, hogy aki ide belép, egy egészen más világba csöppen. Odabent a mennyezetről leomló fényfüzerek és az ablakokat díszítő meleg, csillogó fények aranyoló ragyogásba burkolják a termet.

A középpontban egy téli falu-makett áll, amelyben apró mozgó figurák hozzák életre a karácsonyi történetet. Körülötte több, egymástól eltérő stílusban feldíszített karácsonyfa ragyog – egyik színes és játékos, másik klasszikusan elegáns, a harmadik pedig pasztellszínű és cukorkás, akár egy mesebeli

édességbolt. A falakat ünnepi díszítés és finoman csillogó fények ölelik körül, a mennyezetről pedig lámpások és szalagok teszik teljessé az élményt.

A dekoráció minden apró részletét Bielik Anita és férje, Péter álmodta meg és készítette el. Anita és Péter a Bieta étterem fiatal generációját képviselik – bár a tulajdonos még Péter édesapja, ők már szívükkel-lelkükkel viszik tovább a családi hagyományt.

Nagyon szeretek pincérnőként a Bietában dolgozni, mert látom, hogyan ragyog fel a vendégek szeme, amikor először pillantják meg ezt a csodaországot. A Bieta karácsonyi terme két ötfős és két négyfős asztallal várja azokat, akik foglalással szeretnének ebédelni egy ünnepi, meghitt környezetben.

A lágy háttérzene, a meleg fények és a részletgazdag díszítés mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a látogatók valóban úgy érezzék, megérkeztek a karácsony szívébe. Ha te is szeretnéd átélni ezt a varázslatot, ne hagyd ki a Bieta étterem karácsonyi termét – itt minden pillanat maga a karácsony.

Írta: Očovská Lúcia

Fotó: Bielik Anita

Régiségek gyűjtője

(Folytatás a 15. oldalon)

Idén ünnepelte 50. születésnapját a Kóváron élő Nagy Gábor, akiről elmondható, hogy már gyermekkorában is élénk érdeklődést mutatott a régi érmék gyűjtése iránt.

Vele készült az alábbi interjú.

- Kezdjük egy bemutatkozással...

- Hároméves koromig Ipolykeszén

laktunk a szüleimmel és a nagyszüleimmel. A szüleim Kóváron építkeztek, és 1978-ban elköltöztünk az új házba Kóvára. A húgom már Kóváron született 1979-ben. Alapiskolába a helyi kisiskolába kezdtem járni, ahol 4 osztály volt 1 tanteremben. Mivel bezárták ezt az iskolát, utána Ipolybalogon folytattam és fejeztem be tanulmányaimat. Itt jegyezném meg, hogy az alapiskolás évek alatt régi érméket gyűjtöttem, ami nagyon érdekelt. Nyári kirándulás alkalmával magammal vittem pár darabot, és Győrben egy régiségüzletbe betérve komoly konzultációba kezdtem a kereskedővel. A kereskedő észrevette, hogy érdekelnek engem az érmék és a régi tárgyak, nagyon baráti

viselkedett, és ösztönzött a gyűjtésre.

- Gondolom, folytatódott gyűjtőszenvetélyed középiskolás korodban is?

- A losonci építőipari szakközépiskolába jártam, ahol földmérő szakon végeztem. A középiskolai évek alatt hobbiként az érmék és régiségek tanulmányozása és gyűjtése folytatódott. Egy osztálykirándulás alkalmával a krasznahorkai várat néztük meg. Az ott látott antik bútorok nagy hatással voltak rám, csodáltam az intarziás barokk bútorokat, amit még akkor nem értettem, hogy hogyan készülnek. A középiskola utolsó évében egy újsághirdetés került a kezembe, amiben egy cég régi paraszti bútorokat keresett megvételre.

- Hol folytattad az iskola befejezése után?

- Az iskola elvégzése után a Nagykürtösi Kataszteri Hivatalban kezdtem dolgozni, később egy magán földmérő cégnél. Összességében 7 évig dolgoztam földmérőként, de ezzel párhuzamosan már aktívan folytattam a régiségek felvásárlását és értékesítését a fent említett cégnek és másoknak is.

Adventi vásár Ipolyhídvégen – közösségben a várakozás örömeivel

November 29-én, szombaton ünnepi fényekbe öltözött Ipolyhídvég templom előtti tere, hiszen megrendezésre került a hagyományos adventi vásár. A falubeliek és a környékbeli látogatók együtt készültek az adventi időszak megnyitására, közösen élvezve a várakozás örömeit.

A Csemadok helyi alapszervezete és az önkormányzat gondoskodott a vendéglátásról: káposztával, forralt borral és meleg

teával kínálták a vásárba érkezőket. A standokon kézműves termékek mellett játékok és ünnepi fények is várták az érdeklődőket. Különösen nagy sikert aratott a kézműves- foglalkozás, ahol a kicsik kipróbálhatták a mézeskalácsok díszítését.

A vásár hangulatát a lourdes-i barlang előtt elhelyezett adventi koszorú első gyertyájának meggyújtása tette teljessé. Bár szombatra esett, így még szimbolikus volt, ennek ellenére a meghitt pillanat minden jelenlévő számára emlékezetes maradt. A helyi óvoda gyermekei kedves műsorral léptek fel, majd a drégelypalánki hagyományörző csoport adventi énekekkel varázsolta el a jelenlévőket. Az estét a helyi plébános, Gyurász Pál atya adventi gondolatai zárták, aki imára hívta az egybegyűlteket, emlékeztetve mindenkit az ünnepi időszak valódi üzenetére.

A programsorozat vasárnap a helyi templomban folytatódott, ahol a tetsmagi Amicorum Vegyeskar fellépése tette ünnepélyessé az első adventi szentmisét. A közösség zenei élménye tovább erősítette a várakozás hangulatát.

Hétfőtől pedig már a hagyománnyá váló ablaknyitogató program várja a falubelieket. A település házainak ablakaiban naponta újabb ünnepi meglepetés tárul fel, amely közös sétára, találkozásra és beszélgetésre hívja a lakókat.

Az adventi vásár és az azt követő programok nem csupán a karácsonyi készülődés részei, hanem lehetőséget adnak arra, hogy a falu lakói közösen éljenek át valami különlegeset: az ünnep közeledtét és a várakozás örömeit.

Bagi Gábor

Meghitt adventi hétvége Inám községben

Inám községben meghitt, ünnepi hangulat uralkodott december első hétvégéjén, amikor a falu apraja-nagyja együtt hangolódhatott a közelgő karácsonyra. A programok célja az volt, hogy örömet szerezzenek a gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt, valamint erősítsék a közösség összetartozását. Ezek az alkalmak évről évre hozzájárulnak ahhoz, hogy a település lakói még közelebb kerüljenek egymáshoz.

Péntek délután különleges vendég érkezett a faluba, a Mikulás hintón gurult végig az utcákon egy angyalka kedves kíséretében. A gyermekek izgatottan várták, és nagy örömmel vették át az ajándéksomagokat. Volt, aki verssel, más rajzzal kedveskedett neki, ami még meghittebbé tette a találkozásokat. A falu önkormányzata édes figyelmességgel lepette meg minden családot, ezzel is tovább erősítve az ünnepi hangulatot és az egymás iránti figyelmesség fontosságát.

Szombaton tovább folytatódtak az ünnepi programok. A falu lakosait karácsonyváró műsorral várták, ahol elsőként Régi Zsolt mérnök, polgármester köszöntötte a jelenlévőket, majd a helyi óvodá-

sok léptek fel kedves versekkel és dalokkal. Az iskolás gyerekek rövid, megható kulturális műsorral készültek. A produk-

ciók mosolyt csaltak a jelenlévők arcára, és igazi ünnepi hangulatot teremtettek.

A műsor után a polgármester és a

képviselő-testület karácsonyi punccsal és frissen sült kürtöskaláccsal vendégelte meg a falu lakosait, akik jó hangulatú beszélgetések mellett élvezhették a közös együttlétet. Sokan éltek a lehetőséggel, hogy rég nem látott ismerősökkel találkozzanak, és együtt idézzék fel az elmúlt év emlékezetes pillanatait.

Finom punccs, illatos kürtöskalács, baráti beszélgetések és meghitt közösségi pillanatok tették teljessé az adventi hétvégét, amelyre még sokáig szívesen emlékeznek majd a falu lakói.

Inám községben ismét bebizonyosodott, hogy a legszebb ajándék az együtt töltött idő és az összefogás ereje.

/HF/

Író-olvasó találkozó Ipolyhídvégen

2025. november 30-án bensőséges hangulatú író-olvasó találkozót szervezett a Csemadok helyi alapszervezete az ipolyhídvégi könyvtárban. A rendezvény vendége dr. Csáky Károly költő, etnográfus volt, aki nemrég ünnepelte 75. születésnapját. Az alkalom e jeles eseményhez méltóan két frissen megjelent kötetnek bemutatója: *Ég és Föld között* – 75 év válogatott versei és *Nemesi-polgári sírok és temetkezési helyek*.

Az est első részében Czibulya Magdolna olvasta fel Karaffa Gyula összefoglaló írását, amely átfogó képet adott Csáky

Károly sokoldalú munkásságáról. A felolvasást színesítette néhány válogatott vers, amelyeket Antalicz Róbert és Bagi Gábor tolmácsolt a közönségnek. A lírai részletek különleges hangulatot teremtettek, és közelebb hozták a hallgatósághoz a szerző költői világát.

Ezt követően maga Csáky Károly szólt a jelenlévőkhöz. Röviden beszélt költészetéről, verseinek születéséről, valamint arról, hogyan kísérte végig az írás az elmúlt évtizedeket.

Hosszabban idézte fel kutatói munkáját is, amelynek középpontjában a helyi történelem, a temetkezési szokások és a kulturális örökség feltárása állt. Előadását régi történetek és személyes élmények gazdagították, így a hallgatóság nemcsak könyveinek tartalmába, hanem a mögöttük álló kutatói világba is betekintést nyerhetett.

A találkozó végén Csáky Károly dedikálta kötetait, majd kötetlen beszélgetésre került sor. A résztvevők tea és sütemény mellett oszthatták meg gondolataikat, kérdéseiket, így az esemény valódi közösségi élménnyé vált, amely egyszerre adott irodalmi élményt és emberi közelséget.

Bagi Gábor

KÖNYVBEMUTATÓ NAGYCSALOMJÁN

November 22-én, vasárnap délután találkozhattak az érdeklődők Csáky Károllyal, aki hozzánk is elhozta két legújabb, nemrég kiadott könyvét. A Kürtös előző számában az ipolysági születésnap könyvbemutatóról szóló cikkben részletesen olvashattunk a szerző munkásságáról és annak elismeréséért kapott számos kitüntetéséről.

Az író és a megjelenteket Pölhös Vendel, a Csemadok-alapszervezet elnöke üdvözölte, majd átadta a szót Karaffa

Gyula költőnek, szerkesztőnek, Csáky Károly jó ismerőjének és barátjának, aki a verseskötetet (*Ég és föld között* – 75 év válogatott versei) mutatta be. Ezekből a versekből később maga a szerző olvasott fel néhányat.

A másik kiadvány (*Nemesi-polgári sírok és temetkezési helyek I.*) annyiból érdekesebb számunkra, hogy ebben Csáky helyet adott a nagycsalomjai Öregtemető neves halottai síremlékeinek. Többek között megemlíti a Bolgár, Plachy, Gáspár, Méhes, Horváthy család tagjainak sírjeleit. Elmondta, hogy könyvében nemcsak az adott síremlék leírására törekedett, hanem arra is, hogy elmondja, miféle érdemei voltak azon jeleseinknek, kiket a sírok takarnak. Mit tettek ők lakóhelyükön, mit adtak az egyetemes emberi kultúrának, mi fontosat hagytak hátra a jövődönnek. Egyszóval: mi az, amiért illik ismerni őket a mai nemzedéknek is.

Az estébe nyúló beszélgetés után Nagycsalomja polgármestere és a Csemadok ASZ elnöke mindannyiunk nevében gratulált az író 75. születésnapjához, és megköszönték neki azt a sok munkát, kutatást, amivel lehetővé tette, hogy mi és utódaink betekintést nyerhünk elődeink életébe. Kívánjuk, adjon az Isten neki erőt, egészséget, hogy még sok éven át tudja végezni áldozatos munkáját.

Vanda Zs.

Ipolyszécsénykei csemadokosok Budapesten

2025. november 30-án egy busznyi szécsénykei vette az irányt Pest felé. Volt, aki izgalommal, és volt, aki az előző napi Dream Woods karácsonyi falu megnyitója után egy kicsit fáradtan vágott neki az útnak. Sofőrünknek hála olyan gyorsan megérkeztünk az Országháza elé, hogy volt egy óra szabadunk, így szélnek eresztették nyájunkat. Ezalatt legalább felkészülhettünk az izgalmas parlamenti túránkra. Sok lépcsőfokkal, aranyló díszekkel és annál is több történelemmel megfűszerezett idegenvezetésben lehetett részünk, amelynek során volt szerencsénk találkozni Dócs Dávid parlamenti képviselővel, akinek a ven-

dégei voltunk. Ezúton is köszönjük. Barangolásunk végére, már bőven a déli harangszó után, korgó gyomorral tért be a csapat a Nemzeti Színház közelében lévő Millenium étterembe, ahol mindenkinek volt lehetősége jóllakni és szusszanni egyet Csongor és Tünde drámai színjátéka előtt. A Vidnyánszky Attila rendezésében előadott darabról sok minden elmondható, de leginkább az, hogy nem mindennapi! A színpadon látottakra nem lehet előre felkészülni, viszont utána sokáig mardossa az embert belülről, idő kell a mű emésztésére. Vörösmarty klasszikusát a prózai változat után új formában szólaltatták meg, ugyanis a Ghymes zenekar alapítója, Szarka Tamás zené-

sítette meg a költő szövegét, és alkotott egy különleges, modern hangzásvilágot, közelebb hozva a fiatalabb generációhoz az emberi lét alapkérdéseit. Ahogy kiléptünk a színházból a hűvös adventi estébe, megcsodálhattuk a kivilágított hajóhidat és a Duna túloldalán lévő budai részt. Pazar látványt nyújtott. A rengeteg élmény és a színdarab nyújtotta érzelmek kavalkádja után buszra szállt a csapat. Sötét és ködös utunkon lassan, de biztosan érkeztünk haza Ipolyszécsénykére.

BD

A karácsony kegyelem

Karácsony ünnepéhez közeledve ismét emlékeztet bennünket az Egyház arra, hogy a Megváltó születésének misztériuma nem magától értetődő valóság. A karácsony kegyelem. Nem megérdemelt jutalom, nem a teljesítményeink díjazása, hanem ajándék, amelyet Isten a maga szeretetéből ad. Az adventi időben arról elmélgedtünk, hogy egészséges betlehemi lelkületre van szükségünk. Betlehem nemcsak földrajzi hely, hanem lelki valóság, amely gyógyítani akar. Mindaz, ami ott történt, mindaz, amit Isten ott megmutatott, három irányból formálja a szívünket: ünnepelni, imádni és élni tanít bennünket.

Először is: karácsony ünnepelni tanít. A Szentírás tanúsága szerint a történet egy császári rendelettel kezdődik. Dogma, kötelező érvényű parancs: ez a szó az evangéliumban és az egyházi tanításban egyaránt megjelenik. A kötelező cselekedetek nem korlátozni, hanem terelni, vezetni akarnak. Az élet sok területén megtapasztaljuk, hogy vannak dolgok, amelyeket egyszerűen meg kell tenni, mert javunkra szolgálnak. Így van ez karácsony ünnepével is. Nem púp a hátunkon, hanem segítség: olyan esemény, amely visszavezet ahhoz, aki miatt egyáltalán ünneplünk.

A világ sokszor csupán hangulatot, dekorációt és szokásokat ünnepel. A keresztény ember azonban Valakit ünnepel: Jézus Krisztust. Ez az ünneplés kiemel bennünket a megszokásainkból, és ráirányítja figyelmünket az ünnep valódi tartalmára.

Karácsony másodszor: imádni tanít. Az egészséges betlehemi lelkület mélyben megszülető magatartás: szeretettel leborulni az Isten előtt. Ady Endre szavai ma is érvényesek: „Minden ember szeretettel borul földre imádkozni.” A félelmetes és hatalmas Isten előtt talán félelemből borulnánk le, de egy gyermek előtt egészen más a szív mozdulata. A kisdéd Jézus az a valóság, akihez gyöngéden lehet közeledni, mert benne Isten nem félelmet, hanem szeretetet akar ébreszteni. Karácsony éjszakája ezért az imádás iskolája: annak az iskolája, ahol kimondhatjuk mindazt, amit érzünk, hiszünk és gondolunk. Ahol térdre hullva halljuk az angyal üzenetet: „Ez éjszakán Megváltó született.”

Végül: karácsony élni tanít. A Megváltó születése az élet ünnepe, és egyben útmutatás is: hogyan érdemes élni ebben a világban. Pál apostol szavai szerint „éljünk józanul, igazságosan és istenfélelemben”. A józanság azt jelenti, hogy merjük vállalni a valóságot, felelősen dönteni és nem elmenekülni a nehézségek elől. Az igazságosság arra ösztönöz, hogy kilépjünk önmagunkból, és érzékennyé váljunk mások szükségleteire. Nem véletlen, hogy karácsony idején felerősödik bennünk a vágy, hogy segítsünk, megosszuk javainkat, odaforduljunk a rászoruló felé. A helyes istenfélelem pedig annak felismerése, hogy életünk értelme Isten szeretetében van: abban, hogy megismerjük és viszonzósszerűen Őt. Ez a szeretet adja meg életünk végső irányát és célját.

Karácsony tehát nem pusztán megilletődött ünnep. Tanít, formál, alakít. Ünnepelni tanít, hogy a lényegét ünnepeljük; imádni tanít, hogy Istennek helyet adjunk szívünkben; és élni tanít, hogy szeretetben, felelősséggel és reménnyel járjunk. Engedjük, hogy az idej karácsony valóban hatással legyen ránk: gyógyítson, felemeljen, és újra megmutassa, hogy az isteni ajándék nem magától értetődő – de mindannyiunk számára elérhető.

Balga Zoltán

Hogyan lesz valakiből akolitus?

Nem tudom, mi az oka, hogy az iskolában hittanra járó tizenéves fiúk többsége vonakodik a templomi ministrálástól, no, meg a templomba járástól is. Nincs áttekintésem arról, hogy a Felvidéken tájegységenként mi a helyzet ezen a terén. Ha viszont szűkebb pátriából indulok ki, gyakran találkozom azzal a megjegyzéssel, hogy a mai tizenévesek nemigen vállalkoznak ministrálásra a vasárnapi szentmiséken. Sokfelé a miséző pap már annak is örül, ha akad egy-két állandó vagy alkalmi ministránsa. Bizonyára vannak üdítő kivételek, ahol sok gyerek veszi körül az oltárt, de félé, hogy nem ez a jellemző.

Az meg még kevésbé jellemző, legálábbis vidéki templomainkban, hogy felnőtt férfiak öltönek magukra ministránsruhát. Arról már nem is beszélve, hogy akolitusokkal csak nagyon elvétve találkozni. Egyébként az akolitus a görög akoluthé „kísér, szolgál” szóból ered.

A lukanényei plébánián két akolitus is szolgál, mégpedig Orem József és Török Attila személyében. Kettőjük közül a 37 éves Attilát kérdeztem, aki 14 éve él szentségi házasságban, három gyermek édesapja.

- Hogyan lesz valakiből akolitus, és milyen feltételeknek kell megfelelnie?

- Annak idején hozzánk, Lukanénybe Balassagyarmatról járt 2 akolitus, tőlük kaptam kedvet. Utána mentünk Medjugorjébe zarándokútra, de indulás előtt volt egy temetés, ahol egy helyi lakossal összeszólalkoztam plébánosunk,

Péter atya védelmében. Így Medjugorjében kértem a Szűzanyát, hogy ha alkalmasnak talál, akkor adjon bátorságot és erőt. Mikor hazaértünk, jeleztem az atyának, ha alkalmasnak talál, szeretnék akolitus lenni. Az atya szólt a gyarmatiaknak, hogy mikor indul képzés. Ahogy jeleztek, egyik vasárnap délután Péter atyával Vácra mentünk, ott találkoztunk a képzés vezetőjével és Beer Miklós püspök atyával. Akkor kezdődött az egész. Olyan személy lehet akolitus, aki gyakorolja hitét, és szentségekhez járulhat.

- Mi az akolitus szerepe a liturgiában?

- Az akolitus szerepe, hogy a liturgia gördülékeny legyen. Úgy mond, a pap jobb keze, oda kell figyelni mindenre, és segíteni az áldoztatásban is. Ahol már paphiány mutatkozik, ott igeliturgiát tart áldoztatással, és ha a helyzet megkívánja, akkor keresztelhet és temethet.

- Mióta végzi ezt a szép megbízatást, és milyen időtartamra szól?

- 2017-ben kezdődött a két éves képzés, ami három hétvégét vett igénybe lelkigyakorlat formájában. 2018 szeptemberében avattak lektorra a váci székesegyházban a másik társammal együtt, a második év elteltével, 2019-ben Szent Mihály napján avattak akolitus színtén a váci székesegyházban. A falunkból is elkísért minket egy kb. 20 fős csoport. Szóval 2019. szeptember utolsó vasárnapjától folyamatosan szolgálunk. Nincs időhöz kötve, addig csinálom amíg a Jóisten jónak látja.

- Hogyan fogadta ezt a családját?

- A feleségem támogatott benne, erőt adott, biztatott. Mikor elkezdtem, akkor még csak 2 gyermekünk volt, az avatá-

somkor már három, ez is egy plusz kegyelem. Örültek neki, de aggódtak is, végül is ez egy pluszfeladat, sokaknak tehernek tűnhet, nekem kihívás.

- Mit jelent Önnek a hit, a vallás?

- A hit gyermekkorom óta elkísér, volt egy időszak, amikor pap szerettem volna lenni, lehet, ezért is kaptam meghívást erre a szolgálatra. Mivel a Jóistennek családfői terve volt velem, ezt próbálom megélni és átadni gyermekeimnek. A hit számomra egy olyan dolog, amibe a nehéz helyzetekben is bele lehet kapaszkodni, és erőt meríteni. Az oroszlanokkal teli veremből is ki lehet mászni a hit által.

Bodzsár Gyula

Fotók: Török Attila archívumából
(Megjelent a Remény 36. számában)

☆
Hit
Béke
Szeretet
Meghittség
Önzellenség
JÓSÁG Várakozás
Otthon CSALÁD Öröm
MEGLEPETÉS Esoda
Hála

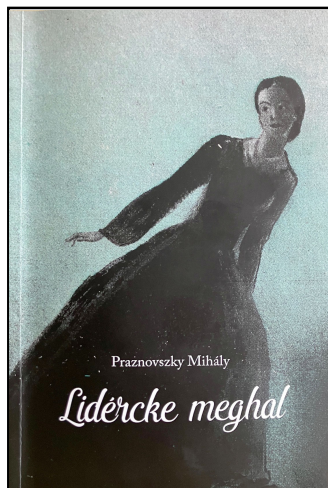
Könyvajánló

Praznovszky Mihály

Lidércke meghal

150 éve történt

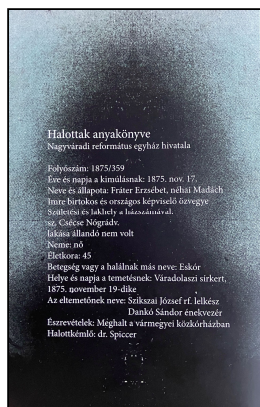
Madách Imréné Fráter Erzsébet tragikus halála

megfoghatatlan ... Karkötője elveszvé, mint róla leesik minden bilincs ... kedélye változékony – eső napsugarak között”.

A vagyonos katolikus Madách család és az elszegényedett református Fráter család gyerekei, nem törődve a társadalmi különbségekkel, 1845-ben összeházasodtak. A házasság nem volt felhőtlen, amelyhez a két fiatal személyiségének különbözősége mellett nagyban hozzájárult Madách Imre anyja, Majthényi Anna is, aki megvetette menyét. A házasságból 3 gyermek született, de pár év elteltével, 1854-be válással végződött. Ettől kezdve Fráter Erzsébet sorsa megpecsételődött. A váláskor megítélt 840 forint eltartási díjat Erzsike rendszerint előre elköltötte, volt, hogy meg sem kapta, majd fiának, Aladárnak nagykorúvá válása után tőle is kapott alkalmi pénzsegélyeket. Erzsike Nagyváradra került, egyre jobban elszegényedett, mondhatni lecsúszott: állandó lakhelye nem volt, italozott, ruhára, étkezésre sem futotta. Epileptikus rohamai sűrűsödtek, emiatt kórházba került, ahol „elmebetegként és epilepsziásként” kezelték, mígnem elhagyatottan 1875-ben meghalt. Azonban nemcsak életében, hanem halálában sem volt nyugalma. Sírját a váradoszlai temetőben 50 évig nem kereste fel senki, majd a véletlennek vagy a szerencsének köszönhetően, amikor temetőt meg akarták szüntetni, hogy ott lakópark épülhessen, Tempfli József nagyvárad püspök „megmentette” Fráter Erzsébet földi maradványait, és elhelyezte azokat a váradoszlai templom altéplomában.

Madách Imre felesége, Fráter Erzsébet az utókor emlékeztetésében egy romlott, bűnös, kicsapongó életet élő nőként maradt fenn. Praznovszky Mihály a korabeli forrásokból kiindulva próbálja a nagy drámaíró feleségéről kialakult képet megváltoztatni, életének egyes eseményeit tisztázni, hogy hiteles képet nyújtson a hányatott sorsú hitves életéről.

Régi nóta,

bíres nóta

Járásunkban az idén 25. alkalommal rendeztük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Ószirozsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközölünk majd egy-két nótát. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni.

Muzsikánál nincs jobb barát, oly sok mindent megtalálunk benne,
Muzsikában nem csalódunk, nélküle a szívünk szegény lenne,
Elkísér az életünkön, velünk vigad, velünk fakad sírva,
Édesanyánk dallal altat, énekszóval tesznek le a sírba.

Muzsikánál nincs jobb barát, tőle minden percünk szebbé válhat,
Muzsika a lelkünk tükre, egy-egy dalból mennyi érzés árad
Benne csendül az életünk, minden, amit szívünk mélyén rejtünk,
Amit százszor eltemettünk, feltámad a muzsikával bennünk.

Valahol a szívem mélyén föl-fölsír egy nóta,
Ki tudja, hogy akinek szól, hol jár már azóta.
Azt hittem, elfeledtem, minden már csak emlék,
De vissza-visszahozzák csendes könnyed esték.
Ki tudja, hogy miért van így, ki mondja meg, mért fáj a szív?
Ha egyszer az árvát régen elfeledték.

Valahol a szívem mélyén őrzök még egy nótát,
Néha még egy nyári estén tépek egy-egy rózsát.
Aztán, úgy hajnal felé, amikor nem látnak,
Titokban elültetem azt a rózságot,
De hiába jön új tavasz, többé bimbó egy sem fakad,
A szirmok a széllel messze-messze szálltak.

Hej, aki a jó bort sose kóstolta,
Annak bizony, sohase volt jó dolga.
És akinek hangos kedve, nem volt még,
Annak a huncut élet nem volt szép.
Engem a Tokaji megnyugtat,
Földi mennyországig eljuttat.
De aki a jó bort meg se kóstolja,
Annak bizony, sohase lesz jó dolga.

Hej, aki a nótát sose kedvelte,
Annak bizony sohase volt jó kedve!
És akinek nótát, sose húztak még,
Annak ez a huncut élet nem volt szép.
Engem a jó nóta megnyugtat,
Földi mennyországig eljuttat.
De akinek sohasem volt nótája,
Nem csoda, ha elhagyja a rózsája.

Hej, aki a csókot sose kóstolta,
Annak bizony sohase volt jó dolga!
És akinek szeretője nem volt még,
Annak ez a huncut élet nem volt szép.
Engem a szerelem megnyugtat,
Földi mennyországba eljuttat.
De aki a csókot meg se kóstolja,
Annak bizony sohase lesz jó dolga!

December a kertekben

Elérkezett a december, az év utolsó hónapja a fagyos, ködös reggeleivel, és a gyepet is egyre gyakrabban fedi dér. Ez az időszak a pihenés és a tervezés, ilyenkor a legtöbben számot vetnek, milyen volt az éves termés mennyisége, minősége és ennek fejében gondolják ki, hogy mihez kezdenek majd a következő évben. Mivel az év legrövidebb napjához közeledve a napos órák száma egyre csökken, a hónap csípős, télies időjárása egyszerre lehet lenyűgözően szép, ugyanakkor nagyon hideg is. Az év utolsó hónapjában is vannak azonban kerti teendők, amelyeket még meg tudunk csinálni, hiszen sok növényünk szorul téli védelemre.

A téli idő a legalkalmasabb a kiszáradt vagy valamilyen okból feleslegessé vált fák és cserjék kivágására is. Először az ágakat kell lefűrészelni, azután körülátni a fa tövét, és a törzs mozgathatásával minél nagyobb gyökérkoronát kiszabadítani a földből. A főgyökereket lehetőség szerint ki kell szedni, mert rajtuk káros penészgombák telepedhetnek meg. Az ősszel ültetett facsemeték, bokrok különösen érzékenyek a szélsőségesen zord, téli időjárásra, ezért a tövük körül halmozunk fel lekaszált fűvet, leveleket, és azokat takarjuk be egy-két lapátnyi komposzttal vagy földdel. Ahol a nyulak, őzek, vaddisznók látogatásától is tartani kell, ott a fák törzsét vegyük körül dróthálával vagy műanyag törzsvédővel, illetve napraforgószárral vagy náddal. A kukoricaszár nem alkalmas a törzs bekötésére, mert ez alatt mezei egerek és pockok telepedhetnek meg. Enyhe, csendes, napos időben hozzá lehet látni a gyümölcsfák törzsének tisztogatásához. A lehántott kéregmaradékokat gondosan összegyűjtve el kell égetni, mert közöttük nagy számban húzódnak meg a betegségek spórái és kártevők áttelelő tojásai.

A mediterrán növények, mint a leander, a citrusfélék vagy a kisebb pálmák, egy-egy hidegebb éjszakát még kibírnak, de a tartós fagy már végzetes lehet számukra. Ha még kint vannak, most azonnal vigyük be őket garázsba, lépcsőházba vagy világos, hűvös szobába. A szabadföldbe kiültetett mediterrán vagy más telelő növényeket érdemes jutával, papírral, mulccsal körbetekerni. A fagy elleni védelem nemcsak életben tartja a növényt, hanem segít abban is, hogy tavasszal gyorsabban hajtszon ki.

A talaj télen is dolgozik. Ha most szétterítünk egy réteg komposztot, mulcsot vagy aprított avart, az megvédi a gyökereket a nagy hidegtől, és miközben lassan lebomlik, tápanyaggal látja el a növényeket. A rózsák, évelők és gyümölcsfák körül különösen fontos a takarás: stabilabb lesz a hőmérséklet a gyökérzónában, a növény pedig tavasszal sokkal erősebben indul. Egy-egy jól időzített talajtakarás akár hetekben mérhető előnyt is adhat a növekedésben.

A tél eddig egészen enyhe volt, de kiszámíthatatlan, egyik nap enyhe, másik nap erős mínuszok jöhetnek. Ha még az év vége előtt időben elvégezzük az említett feladatokat, a kertünk biztonságosabban vészeli át a telet, és tavasszal látványosan hálálja meg a törődést.

Decemberben nem csak a karácsonynak örülünk, a természet is tartogat néhány meglepetést. Hisz ki számíthatna e hideg évszakban virágzó növényre. A fekete hunyor és a téli labdarózsa két ilyen télen virágzó különlegesség. Ezen igen ellenálló virágos növény három fajtája honos nálunk. A kertekben a legelterjedtebb a fehér fajta, de talán ennél még szebb a sötétebb változat, mely kb. 5 centis, több szíromlevélből álló, piros virágot hoz.

A hosszú őszi és téli esték megviselik a szobanövényeinket. Ha ehhez még kártevők is párosulnak, cserepes növényeink hamarabb elpusztulnak, mint gondolnánk. A túl kevés fény elkerülésére legjobb, ha növényeinket a déli fekvésű ablakok közelében helyezzük el. Még az orchideák is ilyenkor a naposabb helyeket igényelik, amelyet a több hétig tartó virágzással hálálnak meg.

A központi fűtéses helyiségekben a legnagyobb probléma a száraz levegő. Ez ideális körülmény a takácsatkák elszaporodására. Segíthetünk rajta, ha agyaggranulátummal töltünk fel egy nagyobb tálcát, és erre helyezett kisebb tálcára állítjuk a cserepeket. A granulátumot nedvesen kell tartani, de a növények nem állhatnak vízben. A növényekre permetezett víz is javítja a túl száraz klímát. A huzat és a hideg szintén árt a szobanövényeknek. Szellőztetéskor állítsuk védettebb helyre a növényeket.

A leveleken megülő por télen fokozottan káros. Lefogja a fényt, és nekünk sem egészséges a porfelhő. Maradék sörrel vagy tejjel, amelyet vízzel kisé felhígítottunk, töröljük át a leveleket. Ettől csillogóak lesznek, és a növény is jobban érzi magát.

Ha a felsorolt teendőket elvégeztük, itt az ideje, hogy pihenjen a kert és a kertész is, és megelégedve, hálátelt szívvel várjuk az ünnepeket.

-ber-

Régiségek gyűjtője

Folytatás az 9. oldalról

Később ez a tevékenység kiterjedt a régi faanyagok felvásárlására és értékesítésére is.

- Időközben más tevékenységbe is fogtál. Egészen pontosan?

- A 2000-es évek elején a nagyszülőktől örökölt földbe dió- és gesztenyefákat ültettünk, a gyümölcsös termőre fordulása után a termést vásárokon, piacokon és internetes hirdetésekkel keresztül értékesítettük. Pár éve csipkebogyó-ültetvényt telepítettünk, ami ebben az évben fordult termőre.

- Továbbra is gyűjtötted a régiségeket?

- Manapság a régiségekkel való kereskedelem hobbiszintre korlátozódott különböző okok miatt. De örök pár érdekes tárgyat, ami a mi régióinkban bukkant elő a gyűjtögetés során. Az egyik ilyen tárgy egy ácsolt láda, amit a szakirodalom szuszéknak nevez. Ez a láda a tulipános ládával volt egyenértékű, a menyasszony staféringját tartalmazta. Javarást bukk-fából készült, elemei egymásba illeszkednek, mint a tetőzsindely. Felületén körzővel és vonalzóval karcolt motívumok találhatók. A mi régióinkban a 19. században még készítették, és itt készültek a legszebb darabok.

- Helytörténeti kutatásokkal is foglalkozol?

- Az érmék gyűjtése picit háttérbe szorult az utolsó néhány évben, de helyette helytörténeti kutatásokkal foglalkozom. Rendkívül érdekes dolgok kerülnek napvilágra tanulmányozva az anyakönyveket és minden elérhető más forrást. Egyik büszkeségem egy 1908-ban készült képeslap, ami a falunk utcarészletét és a kovári fasort ábrázolja. A képeslap különlegessége még, hogy egy érdekes történelmi morzsát rögzít, amikor is a Kubinyi-kúria új tulajdonosa beköltözik, és saját tapasztalait és érzéseit osztja meg az új lakásról egy budapesti rokonával. A képeslap készítője a falunk akkori tanítója, Haniberg József. Ez a számunkra rendkívül érdekes darab egy budapesti árverésen bukkant fel pár évvel ezelőtt.

- Szóval, nem unatkozol...

- Visszatekintve azt tudom mondani, hogy hasonló hobbival rendelkező emberek az unalom fogalmát biztosan nem ismerik, ahogy én sem ismertem idáig. Mindenkinek csak ajánlani tudom, mert tanulásra, kapcsolódásra, szórakozásra remek időtöltés.

-bégé-

Fotók: Nagy Gábor archívumából

Akusztik Quartet
 KARÁCSONYI KONCERT / VIANOČNÝ KONCERT

29 DEC 2025

HÉTFŐ PONDELOK

18.00
óra/hod

CSÁBI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM
 RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL V ČEBOVCIACH

Vadkert Imre
 ének / gitár / spev, gitara

Zsapka Attila
 ének / gitár / spev, gitara

Sipos Dávid
 szaxofon / saxofon

Szűts István
 zongora / klavír

KULT MINOR
 CSEMADOK CSÁB

CHAB
 CSÁB

ATEMPO.sk
 zenei társaság

Közös ünnep, közös hang - Vadkert Imre és barátai karácsonyi koncertje Csábon

Egy fantasztikus koncerttel zárják az évet Csábon. A HANG-ÁR sorozat keretében a Vadkert Imre, Zsapka Attila, Sipos Dávid és Szűts István alkotta Akusztik Quartet karácsonyi koncertjére kerül sor 2025. december 29-én, hétfőn 18.00 órakor a községben.

Az esemény nemcsak a karácsonyi hangulatot fokozza majd, hanem egyfajta időutazásra is hívja a közönséget: a formáció közel egy év után tér vissza a községbe.

A Harmónia-díjas Vadkert Imre a Társulat című tehetségkutató egyik győzteseként vált ismertté, amikor Koppány szerepét nyerte el a 25 éves jubileumi István, a király rockopera-előadásban. A Kormorán zenekar énekeseként több mint tíz éve járja a Kárpát-medencét, és különböző formációkkal a tengerentúlon is rendszeresen koncertezik.

A Quartet alapítója a szintén Harmónia-díjas Zsapka Attila, aki a Kor-Zár verséneklő együttesben vált ismertté. Szűts István, a Kormorán billentyűse, a zenekar egyik meghatározó alakja, míg a szaxofonvirtuóz Sipos Dávid már szinte minden jelentős hazai zenésszel játszott együtt.

A négy kiváló muzsikussal elsődleges célja, hogy közelebb hozza a közönséghez – különösen a fiatalabb generációhoz – a '70-es és '80-as évek értékes magyar dalait, valamint a verséneklés varázsát. A dalok és versek két akusztikus gitár, fúvós hangszerek és zongora kíséretében szólnak meg.

A koncerten közreműködnek a község fiatal énekesei és a Szeder Kórus tagjai. Érdemes lesz tehát karácsony után néhány nappal ellátogatni a csábi római katolikus templomba, hogy feltöltődjünk, és közösen emlékezzünk.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők, a Csemadok Csábi Alapszervezete, Csáb Község és a helyi plébániaközösség.

A koncert a Kisebbségi Kulturális Alap támogatásával valósul meg.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
 A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

KULT MINOR E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Kliment Éva, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0918/19 63 37. Szerkesztő: Hrubík Béla. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtíš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 1,00 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.